

בובנאים מספרים סיפורים קטנים וטיפים ממפעלי הקרון שחר

שחר מרום מספר לפעוטות בני שנתיים עד ארבע. הנקות – "כשאני מגיע לשעת הסיפור", הוא אומר, "הילדים אינם מכירים אותי. אני ניגש אליהם בהדרגה. לאט לאט אני יוצר את המרחב שבתוכו יוכלו להקשיב אליו חSSH, לקבל אותו בתפקידים שונים ואפילו להשתתף. אני מתחילה עם טקס משחמי שמציג דמויות מפתח או מושגים מרכזיים מן הסיפור. למשל: אנחנו מחביאים את הידים מהאורי הגב, סופרים עד שלוש, ובכל פעם מוצאים את הידים אחרית, לפי נושאים שקשורים לסיפור. הידים יכולות להיות פיל, נחש, או אפילו הדבק הכி חזק בעולם, ואז הן יוצאות מחוברות ולא יכולות להינתק זו מזו. אחר כך אנחנו לוקחים את הדמות המרכזיות בידיים ומחביאים אותה בכל מני מקומות, בפופיק למשל... אני זורק את שלי למזרקה שהופכת לתיאטרון קטן שבו אני מציג את הסיפור.

חפצים – "בשעת סיפור אני יכול להרשות לעצמי לאסונות חמורים במהירות, בלי להיכנס לפרטי פרטים. אני יכול לייצור בחופשיות, לגzon, לאלתר, להתגנות. אני נעזר בובות שאני מכין מחפצים. בסיפור על שלוחיות הקוסם הכנתי בובות ממתאטאים. בסיפור על טיגריסים פירקטוי כלוב זהב והכנתי טיגריסים מהמותות המרכיבים אותו. זה נותן עוד רובד לסיפור: הטיגריסים המפוספסים, בעלי-חיים שכמעט ונכחדו, עשויים מפסים דקיקים של כלוב... אני שואל את הילדים אם הם פגשו פעם טיגריס. אני בודק אתכם מה זה בכלל טיגריס בשביים. האם זה מופר? מפחיד? תורות – "ילדים נחוצה חורה. אני חוזר על הסיפור כמה פעמים במהלך השעה. בהתחלה, בטקס, אנחנו רק מעלים את הדמויות המרכזיות. אחר כך אני מספר באמצעות

ההפרטים. ואז אני מוציא בובה מהתוף שלי ושאל אותה על הסיפור. מסתבר שהיא בכלל לא הקשيبة. כל התשובות שלה הן שטויות. הילדיים מתקנים אותה, ולמעשנה חווורים ומספרים את הסיפור בעצם.

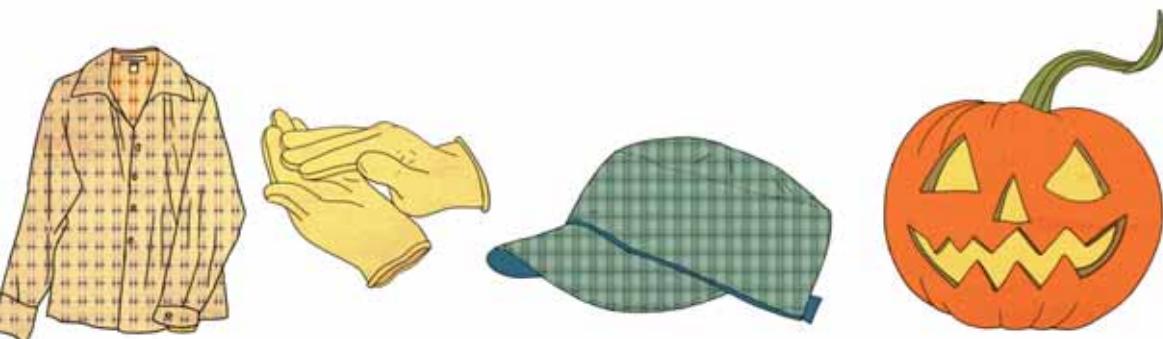
”אחר כך אנחנו מוצאים שוב את הדמות שהחבנו בפופיק, משקדים ומאכילים אותה במשהו מתוך הסיפור (למשל, בסיפור על הקטר החולה אנחנו משקדים אותה בתה קטרים. מה זה? שמן מנועים עם ברגים, כמובן. זה טעים? לא, אבל ככה זה עם תרופות...). הדמות גדלה וגדלה עד שהיא מגיעה לגודלם של הילדים ומתמזגת איתם. אחרי שהקשיבו בשקט במשך חצי שעה, הם סופ' סוף קמים על רגלייהם ומתנוועעים בתור הדמויות. ואז אני עושה אותם יצירה, גם היא קשורה בספר.

”אני אוהב את הקhal המעורב של ילדים והוריהם. זה הופך לבלוי משותף שבו ההורים משתפים פעולה גם איתי וגם עם הילדים.”

100

נעמי

קובע מספרים – נעמי פולבר, מן המספרות הוותיקות ביותר של הקrown, מעדיפה לספר קצת בלי תוספות, למעט גיטרה וכובע מיוחד, כובע המספרים. כל דבר שהוא מוצאת היא מחברת לכובע: תות ירקוק, סוסון ים, פרה, נזות

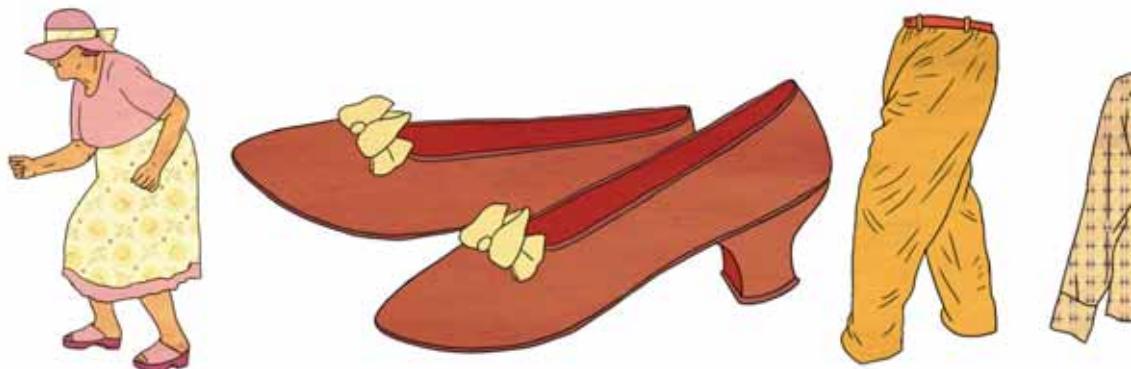
מהודו, יהלומים, דג, פרפר, חרובים נוצצים, לב קטן, פעמוניים מצצללים, ובן נשכח את המלאך... כל מה שיש על כובעים ומה שאין על שום כובע אחר. כמה מן הילדים קוראים לו כובע קסמיים. דרכו הם נכנסים לעולם האינסופי של היסיפורים.

צ'לילים – "במשך השנים גיליתי את כוח הצלילים", היא מספרת. "לפעמים הם תופסים את הקהלה יותר מאשר המיללים, כמו בסיפור על הזקנה שלא פחדה משום דבר: בדרך חורה מן העיר הלכו אחריה נעלים גדולים שעשו קליק קליק, מכנסיים שעשו ויש וש, חולצתה – צה צה, כפפות – הר הר (מחיאת כף), כובע – כ-ז-כ-ן (בקול צרוד וחורק). אני מוסיפה נקודות על הגיטרה, צפצופי קזו, פעמוניים, והילדים באופן טבעי מצטרפים לקולות ולתנוועות הנלוות והופכים שותפים לסיפור". (ומה קרה בסוף? לחבורה העליוה הצטרכ ראה דלעת ועשה בו גדול שהבהיל את הזקנה!)

101

יהונתן ונעמי

הסיפור על שני המספרים – "בתחלת שנים השבעים", מספר יהונתן בן חיים, "ראיתי בתיאטרון החאן הצגה שבאים מייקל אלפרד על פי סיפורי אלף לילה ולילה. השחקנים סייפרו את הסיפור, תוך שהם מעבירים ביניהם תפקידים.

זה עשה עלי רושם גדול, הפשטות, הקשר העדין בין סיפור לתיאטרון, העובדה עם מינימום אביזרים. כשנפתח תיאטרון הקרון היה צורך בהציג ילדים קלה ונויות שתתאים לבמה המיניאטורית שלו. הצעתி למריו (קוטלייר, ז"ל) לביים הצגה שבה שתי דמויות מספרות סיפוריים, מעבירות ביניהן את התפקידים ואומרות גם את הראות היבומי. למשל: 'אני עצובה, אמרה הנסיכה וקימה את מצחה בהבעה של עצב עמוק במיוחד.' (כאשר במלך אותו משפט נעמי פולבר, שותפה להצגה, מחליפה תפקידים בין הנסיכה למספרת: בהתחלה היא מקטמת את מצחה בתפקיד הנסיכה, ואז היא מספרת איך קימה את מצחה. כן, גם עוזפויות יכולות להיות מצחיקה) כך יצרנו נעמי, מריו ואני את המלך והירת, ואנחנו עדים מציגים אותה, גם היום'.

מלך והירת הייתה ההצגה הראשונה שנוצרה במסגרת הקרון. היא מספרת (בין השאר) על נסיכה שרצתה את הירת. המלך שלוח את יווץ להציג את הירת, ואחר כך הוא פונה אל הקוסם, אל המתמטיקאי ואל הליצן, היחיד שמציליה במשימה. בכל פעם שמופיעה דמות חדשה בסיפור, מתחלפים יהונתן ונעמי בתפקידים. השינוי הוא מהיר וקל: מי שהובש את הכתר הוא המלך הנוכחי. כשהוא רוצה להפוך לדמות אחרת הוא מסיר את הכתר ומחליף אותו באביזר אחר. התחליף התפקידים מוסיפה דינמיות למופע ותחווה של משחק. הדגש הוא לא על אשליה והזדהות עם הגיבורים אלא על ההנהה עצם הסיפור, מן המשחק שבו משחקים המספרים, שמתחמים מדי פעם והופך למשמעות תחרות על אותן שורות.

ונעמי מוסיפה: "פעם כשיהונתן לא יכול היה להגיע להצגה, מריו אמר, 'לא נורא, אני מכיר את ההצגה, אני אהלייף אותו', והוא עלה לבמה והסתבר שהוא לא זכר כלום. הוא קיפץ וגמר, ואני אמרתי שוב ושוב במקומו 'מה שהוא התכוון להגיד זה...?' וזה הפך למין מוטיב, דרך מצחיקה לספר את הסיפור (וגם את הסיפור הנוסף, על המספר ששכח את הסיפור...)".

יהונתן

בכל מספר סיפוריים יש משהו מתכוונת הזיקית. יהונתן מותה אותה עד הסוף ומאמי לו בכל פעם (בהנה ובכשרו) סגנון "ספריי" אחר. בהמלך והירח הוא הפך את הספר למשחק, בהשראת מייקל אלפרדס.

במי מפחד מהרוח? (יצירתם של אנה ולרס פרנק) הוא מגלים דמות שמספרת איך התגברה על הפחד שלו בילדותה, ובעודדה האחרונה שלו, האוסף hei hei (שעליה נרחיב בתהנתן "או מה מתחילה?" ובתחנתן "בליל קהיל אין חרגה") הוא מערבב סיפוריים אישיים ובדויים בספרויו האמיתיים והבדויים של אנטוניו קטולנו, שותפו ליצירה.

זכרונות - "אני זכר איך כשהייתי ילד במרוקו", מספר יהונתן, "הינו ישבים בחורף כולנו, אבי, דודתי, אני, בחדר אחד מתחת לשמיות, ריח הצמר באפ, קר בחוץ, אין חיים, והינו מקשיבים ברדיוס בספרויו אלף לילה ולילה. פניהם היו מפחד ואימה, כשהנסגר הגדל ירד לאוסף חתיכות בשר מהוואדי".

"במרוקו לא היו ספרוי ילדים. היו ספרויים לכולם, ולא רק ברדיוס. הרבניים היו מרתקים את כל הקהילה בספרוי מוסר, בלי שום אביזר. אבי היה מספר כמה נפלא שאני כולל את הזיכרונות שלו בזיכרונות שלי..."

"הויכרון הוא קולנוע קטן שבו אתה יכול להקרין לעצמן רגעים של חלפו ואיןם. לפעמים כשאני מספר, ניצת זיק קטן אצל המאזין, פתואום גם הוא חי מה שאני חיתני: איזה יופי".

איוזן בין מופך למפתח - "באוסף hei hei אני מספר לילדים על האוספים שלי. אני מספר שאני אוסף נזחות, עליים, אצטרובולים. הקהיל זורם איתני. גם לו יש אוספים משלו: מפיות, בוכות וכול'. והוא אני אומר: 'וגם עננים', זה בלתי צפוי. אוסף עננים? בשבירות האלה של הקהיל אנחנו תופסים את הקהיל. צרייך לדעת להכניות הפתעה, ומצד שני,

לא 'לפוצץ' בהפתעות, כדי לא להתייש. אני ממשיך; הקהל מתרגל לאוסף העננים שלי. גם זה הופך ל�� שאפשר לעקב אחריו, ו אז בא אוסף העננים החולמים, טירוף חדש שובר את הרצף..."

הסיפור מתגבש – "אני אוהב לספר כמו שאני מרגיש ברגע עצמו. לא מסוגל ללמידה בעל פה. לא בהתחלה, בכלל אופן. במשך השנים הטקסט מגיע לדרגת זיכוך בלי אף מילה Miyotra. אבל בהתחלה אני אוהב לספר כל פעם אחרת, איך שזה יוצא. אני דורך, מותח, אולי אמץיא עוד התפתחות מעניינת, עוד פיתול קטן, לעיתים מרוב המציאות אני קצת חולך לאיבוד... ויש גם דברים שאני מורייד, בדיחות שהוא מצחיקות בפעם הראשונה ובמשך הזמן נשחקן. כאשר הברקה מאבדת את ה'ברתיה' שלה צריך לדעת להיפרד. הרבה פעמים השאלות של ילדים מהקהל מגנות לי לבדוק מה חסר בסיפור."

אשליה ושבירתה – הגיבור של מי מפחד מהרוח? מספר לקהל איך התגבר על הפחד בילדותו. כדי להמחיש את הסיפור שהתרחש בלב ים, הוא הופך את שולחן התרצאות לאונייה, תולה بد קטן שהביא בתור ים (לא היה לו بد אדום לים האדום, אז הוא הביא بد לבן). את הבובות הקטנות שמייצגות אותו ואת הוריו, הוא מכין בעצמו. הוא עשה להן רגליים גדולות ורחבות, הוא מסביר, כדי שלא יפלו מן הבמה...

גם כשהוא מעלה סצנה מרגשת או מפחידה, יהונתן אינו שוכח שזאת בסך הכל הצגה, והוא נהנה להזכיר זאת לקהל. "טוב, זה מרגיע גם אותי", הוא מסביר.

יוסף: ומאז הם חיים באושר ועושר...

רוני: מה? מי? על מה אתה מדבר?

יוסף: טוב, כל הזמן רק המשכتن והמשכتن עם הפרק ולא נתן לי לספר. בינותיים הסיפור כבר נגמר! אל תפריעי לי באמצעות הסום: ...באושר ועושר עד עצם היום הזה.